

TÜRK CEZA KANUNUNUN 301. MADDESİNİN ANALİZİ VE DEĞİŞİKLİK TEKLİFİ¹

Prof. Dr. Hasan T. FENDOĞLU

Eski Türk Ceza Yasası'nın "tahkir ve tezyif" suçunu cezalandıran ve "Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz" cümlesi korunan 159. maddesi, yeni Ceza Yasası'nda 301. maddesi olarak etkinliğini sürdürmektedir.

İfade özgürlüğü, Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesinin **19.** Maddesi ve **AİHS'nin 10. Maddesi**yle koruma altına alınmıştır. Türkiye bu iki Sözleşmeye de taraftır ve bu nedenle bu özgürlüğün kullanılması ve korunması yönünde yasal yükümlülüğü vardır.¹ Ancak özgürlüğün de bir sınırı vardır ve bu sınırdaki dengenin korunması gerekir. **1. TCK. 301. MADDE METNİ:**

(1) “T ü r k l ü ğ ü, C u m h u r i y e t i v e y a T ü r k i y e B ü y ü k M i l l e t M e c l i s i n i a l e n e n a ş a ğ ı l a y a n k i ş i, a l t ı a y d a n ü ç y ı l a k a d a r h a p i s c e z a s ı i l e c e z a l a n d ı r ı l ı r. (A s l i y e C e z a).

(2) T ü r k i y e C u m h u r i y e t i H ü k ü m e t i n i, D e v l e t i n y a r ğ ı o r g a n l a r ı n ı, a s k e r i v e y a e m n i y e t t e ş k i l a t ı n ı a l e n e n a ş a ğ ı l a - y a n k i ş i, a l t ı a y d a n i k i y ı l a k a d a r h a p i s c e z a s ı i l e c e z a l a n d ı r ı l ı r. (S u l h C e z a).

(3) T ü r k l ü ğ ü a ş a ğ ı l a m a n ı n y a b a n c ı b i r ü l k e d e b i r T ü r k v a t a n d a ş ı t a r a f ı n d a n i ş l e n m e s i h a l i n d e, v e r i l e c e k c e z a ü ç t e b i r o r a n ı n d a a r t ı r ı l ı r.

(4) E l e ş t i r i a m a c ı y l a y a p ı l a n d ü ş ü n c e a ç ı k l a m a - l a r ı s u ç o l u ş t u r m a z.”

Maddenin 4. paragrafındaki tanımlama “alenen aşağılama” olmayan ama “eleştiri” sayılan ifadelerin suç oluşturmayacağını ifade etmektedir. **E l e Ğ t i r i y l e a Ğ a Ğ ı l a m a a r a s ı n d a k i f a r k ı b e l i r l e m e y e ç a l ı Ő m a n ı n o l d u k ç a z o r o l d u ğ u a ç ı k t ı r.** Suçun **açıkça tanımlanmaması**, savcı ve hakimlerin **keyfi** yorumlamasına yol açabilmektedir. Böyle bir düzenleme eski TCK'nın 159. maddeden daha çok sorun oluşturabilir. Çünkü, “**ağağılama**” sözcüğü, her türlü “**küçük düşürücü**” değerlendirme ve eleştirileri kapsayacak biçimde yorumlanabilir. Madde sonuna eklenen fıkra ise, eleştiri hakkını korumayabilir. Burada **ağağılama** yerine örneğin **tahkir ve tezyif** kavramı kullanılabilirdi. **2. AVRUPA BĖRLĖĖĖ ÜLKELEĖNDEKĖ DURUM:** Bazı Avrupa ülkelerinde de TCK. 301. maddenin benzeri vardır ve suç olarak ceza kanunlarında yer almaktadır. Örneğin **Fransa, Polonya ve Almanya**'da milleti aşağılamak suçtur. Ama bu ülkelerdeki savcılar, Türkiye kadar sık dava açmadığı için sorun yaşanmamaktadır. **3. TCK. 301. MADDENİN ANALĖZĖ:**

¹ Bk. Amnesty International believes that Article 301 poses a direct threat to freedom of expression, as enshrined in Article 19 of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) and in Article 10 of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ECHR); see <http://web.amnesty.org/library/Index/ENGEUR440352005?open&of=ENG-2EU>

¹ Bu makale, Hukuk Gündemi Dergisi, Ankara, Sayı 4, 2006/ Mart-Nisan-Mayıs, ss. 25-27'de yayımlanmıştır.

Türk Ceza Yasası'nın 301. Maddesi, insan hakları savunucuları, gazeteciler ve diğer sivil toplum üyelerine karşı, muhalif görüşlerini ifade ettiklerinde, haklarında kovuşturma başlatmak için sıklıkla kullanılmaktadır. Türklük, Cumhuriyet, Devletin temelleri ve kurumlarına hakaretle ilgili olan 301. Madde, 1 Haziran 2005 tarihinde yapılan yasal reformlar döneminde eski ceza yasasının **159.** Maddesinin yerine konmuştur. 159. Maddenin **Ğ i d d e t i ç e r m e y e n** eleştirel fikirlerin yargılanması için kullanılmasına defalarca karşı çıkmıştı. 301. maddedeki **g e n i Ğ k a p s a m l ı** ve **m u ğ l a k** tanımlar nedeniyle birçok farklı eleştirel fikir, keyfi olarak kovuşturmayla sonuçlanabilecektir.

Aslında AİHM, ifade özgürlüğü konusunda istikrarlı icthatlarda bulunmaktadır. Örneğin kabul edilebilir eleştirinin sınırları söz konusu politikacılar olduğunda, eleştiri alanı özel kişilere göre daha geniştir (**Lingens v Avusturya, 1986**); hükümete nazaran daha kapsamlıdır (**Castells v İspanya, 1992**) ve demokratik bir devletin yetkilileri provokatif ve aşağılayıcı olsa bile eleştiriye kabullenmelidir (**Özgür Gündem v Türkiye, 2000**). Ayrıca, yasanın nasıl uygulandığı ve yurttaşlar tarafından algılanması **net** olmalıdır. (**Sunday Times v Birleşik Krallık, 1998**). Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin 1589 (2003)1 nolu Tavsiye Kararı da aynı anlamdadır: Buna göre, devletleri "basında ifade özgürlüğünün cezai kovuşturmaya uğramasına yol açan yasaların kaldırılması", "aykırı medya üzerindeki her türlü ekonomik ve yasal tacizin sona erdirilmesi" ve "AİHS'nin **ifade özgürlüğü** ile ilgili icthatlarının ulusal yasalara dahil edilmesi ve konuyla ilgili olarak hakimlere eğitim verilmesi" yönünde teşvik etmektedir.

Ankara 12. Asliye Ceza Mahkemesi, "İş Bilenin Kılıç Kuşananın" başlıklı yazısı nedeniyle yargılanan ve 24 Ekim'de beraat eden www.sansursuz.com sitesi yazarı **Rahmi Yıldırım** ile ilgili gerekçeli kararında Mahkeme, "Yargıtay ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararlarında da belirtildiği üzere **ağır, sert veya incitici nitelikte de olsa** eleştiri hakkı kullanıldığında kişiye yaptırım uygulanamayacağı, çoğulcu demokrasinin vazgeçilmez bir gereğidir" görüşüne yer vermiştir. Mahkeme Başkanı Ahmet Zeki Durmuş, 24 Ekim'de, "**Paçalar sermaye düzeninin koruyucusu, sıradan neferleri, aktörleri ve figüranları**" ifadeleri nedeniyle üç yıl kadar hapis cezası istemiyle yargılanan gazeteci Yıldırım hakkında beraat kararı verildiğini açıklamıştı. Bu arada, Genelkurmay Başkanlığı'nın suç duyurusu üzerine davayı açan Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, gazeteci Yıldırım hakkındaki beraat kararını temyiz etti. Yeni Ceza Yasası'nın 301. maddesi kapsamındaki bu ilk beraat ile ilgili Yargıtay'ın vereceği karar, öteki davalar için de emsal oluşturacaktır. **Kararın gerekçesinde**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin **10.** maddesiyle ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM), "**Ğfade özgürlüğü demokratik bir toplumun asli temellerindendir, bu toplumun ilerlemesinin ve her bireyin kendini geliştirmesinin temel koğullarından birini oluğturur**" görüşüne yer veren **Lingens-Avusturya Kararı**; "**10.maddedeki koruma küçük gruplar veya tek bir kiği tarafından dile getirilen bilgi ve kanaatleri de, bunlar çoğunluğa sarsıcı gelecek türden bile olsa bunları da kapsar**" tespitine yer veren On Liberti-1859 Kararı'ndaki görüşlerinin daima gözetilmesi gerektiğini açıklamıştır. AİHM'nin sadece olumlu karşılanan ya da kimseye saldırgan gelmeyen yada insanların kayıtsız kalabildiği bilgi ve fikirleri değil **saldırgan gelen, sarsıcı nitelik tağıyan yada rahatsız eden fikirlerin** Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) güvencesi altında olduğunu açıklayan mahkeme, bunun "demokratik toplumun vazgeçilmez özellikleri olan **çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin** gerekleri" olduğunu bildirmiştir.

Mahkeme, "...Keskin veya abartılı dille ifade edilen fikirler de koruma altındadır, görüşüne yer verilerek korumanın kapsamı eleştirinin bağlamına ve amacına bağlı tutulmuştur. Kamunun tartıştığı veya kamu yararına giren

konularda politik tartışma esnasında kamu otoritelerine yöneltilmiş eleştiriler söz konusu olduğunda, saldırgan sözcükler kullanılması, sert eleştiriler yapılması beklenen şeyler olduğu ifade edilerek bunlara daha fazla hoşgörü gösterilmesi gerektiği vurgulanmıştır" diyerek buna **Thorgeirson** İzlanda 1992 Kararını örnek göstermiştir. Buna göre, Thorgeirson davasında, söz konusu edilen makalede **polisler "üniformalı canavarlar"** olarak nitelense, "polislerin ve bar fedailerinin zalim bir doğallıkla öğrendiği ve kullandığı kurt kapanı uygulaması sonucunda zihinsel yaşı yeni doğmuş bir bebeğinkine kadar geri giden kişiler" benzetmesi yapılsa ve polisler hakkında "**kabadayılık etmek, sahtekarlık, kanun dıĞı tutumlar, boĞ inançlar, cüretkarlık ve beceriksizlik**" gibi çok sert ifadeler kullanılsa da açıklamaların amacının polisin reformdan geçirilmesini teşvik etmek olduğu için kullanılan dil aşırı görülmemiştir. **4. TCK. 301. MADDEYE GÖRE**

AÇILAN DAVALARA ÖRNEKLER: *Romancı Orhan Pamuk, gazeteciler Hrant Dink, Rahmi Yıldırım, Ersen Korkmaz, Doğan Özgüden, Emin Karaca, Mehmet Emin Sert, yayıncı Ragıp Zarakolu, aktivist Şeyhmus Ülek ve birçok kişi...* **a. AVRUPA**

PARLAMENTOSU TÜRKĞYE AP KARMA PARLAMENTO KOMĞSYONU

EĞBAĞKANI HOLLANDALI JOOST LAGENDĞJK: Avrupa Parlamentosu Türkiye-AP Karma Parlamento Komisyonu Eşbaşkanı Hollandalı Joost Lagendijk hakkında, Beyoğlu Başsavcılığı, "Türk ordusunu ve yargı organlarını aşağıladığı ve yargıyı etkilemeye teşebbüs ettiği" iddiasıyla TCK 301. ve 288. maddelerinden soruşturma başlatmış, daha sonra "takipsizlik kararı" vermiştir. **b. ORHAN PAMUK DAVASI** Pamuk, 5 Şubat 2005 tarihinde Tages Anzeiger adlı bir İsviçre gazetesine verdiği röportaj sırasındaki bazı açıklamaları nedeniyle hakkında 301. Maddeden dava açılmıştır. Röportajda Orhan Pamuk, "30 bin Kürt ve bir milyon Ermeninin öldürüldüğünü" söylemiş, "Neredeyse hiç kimsenin bundan söz etmeye cesaret edemediğini, ancak kendisinin söylediğini"; bu nedenle nefret edildiğini belirtmişti. Orhan Pamuk'un davasında, yargının aynı olayla ilgili olarak verdiği 2 tane takipsizlik kararı da vardır. Orhan Pamuk davası, Adalet Bakanlığının izin vermemesi üzerine düşmüş ve gündemdeki yerini kaybetmiştir.

c. HIRANT DĞNK DAVASI:

Hrant Dink İstanbul'da Ermenice yayınlanan Agos gazetesinin yazarı ve yazı işleri müdürüdür. Ermeni kimliğiyle ilgili yazdığı bir yazıda "Türklüğe hakaret ettiği" gerekçesiyle Şişli Asliye Hukuk Mahkemesinin 7 Ekim 2005 tarihinde verdiği 6 ay hapis cezası ertelendi. Davaya bakan savcının iddiasına göre, Hrant Dink makalesini Türk ulusal kimliğini aşağılamak amacıyla yazmıştı. Mahkeme cezayı gazetecinin daha önce sabıkası olmaması nedeniyle, aynı suç bir kez daha tekrarlamaması koşuluyla tehir etmişti. Hrant Dink hala temyiz kararını bekliyor.

Ancak, başka bir nedenle hakkında 301. Maddeden açılan bir başka dava bulunuyor.² **d. FATİH TAŞ DAVASI:** Aram Yayıncılık'ın sahibi ve sorumlu yazışları müdürü Fatih Taş, yayıncısı olduğu 'Kayıpsın Diyorlar' adlı kitapla 'Cumhuriyet'i tahkir ve tezyif' etme suçunu işlediği gerekçesiyle 6 ay hapis cezasına çarptırılmıştır. İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi, dünkü karar duruşmasında, kitapta yer alan 'Ulusal diriliş ve kurtuluş mücadelesi karşısında eski cennetleri yitirmenin telaş ve öfkesiyle Kürt halkının üstüne vahşet kusan...', 'En değme kanlı faşist diktatörlüklerde yapıldığı gibi küçük çaplı katliamlar...', 'Kürt halkı ayağa kalkmış tarihi haksızlıkların, katliamların hesabını sormakta...' şeklindeki ifadelerle Türkiye Cumhuriyeti devletinin tahkir ve tezyif edilmesinin amaçlandığına hükmetti. Mahkeme, yayıncı Taş'ı, eski TCK'nın 159. maddesine denk gelen yeni TCK'nın 301. maddesi uyarınca 6 ay hapis cezasına çarptırdı. 'Kayıpsın Diyorlar' adlı kitapta, bir haber için gittiği Siverek'te 12 Mart 1994'te kaçırılan ve bir daha kendisinden haber alınamayan gazeteci Nazım Babaoğlu'nun hikâyesi anlatılıyor. (Radikal, 10 Aralık 2005). Fatih Taş, Amerikalı bir akademisyen olan John Tirman'ın yazdığı kitabın *Savaş Ganimetleri: Amerikan Silah Ticaretinin İnsan Bedeli* (İstanbul: Aram, 2005) Türkçesini yayınladığı için halen 301. Maddeden yargılanıyor. İddiaya göre kitapta yer alan haritada Türkiye'nin büyük bir bölümü aslında Kürt olduğu ve Türk ordusunun 1980ler ve 90larda ülkenin güneydoğusunda birçok insan hakkı ihlali işlediğini iddia ediyor. Fatih Taş kitapta daha önce Türkiye Büyük Millet Meclisi ya da medyada tartışılmadık hiçbir şeyin yer almadığını ve Türkiye'yi ve Türklüğü aşağılamadığını öne sürüyor. Bildirildiğine göre savcı kitaptaki her "hakaret"i ayrı bir suçlama olarak ele alınması ve yargılanmasını ve Fatih Taş'a 10 yıl 6 ay hapis cezası verilmesini istiyor. **e. ŞEHMUS ÜLEK DAVASI:**

Şehmus Ülek Mazlum Der Başkan Yardımcısı. 14 Aralık 2004 tarihinde Mazlum Der Urfa Şubesinin düzenlediği "Küresel Güvenlik, Terör ve İnsan Hakları, Çokkültürlülük, Azınlıklar ve İnsan Hakları" başlıklı konferansta yaptıkları konuşmalar nedeniyle, Şanlıurfa 3. Asliye Ceza Mahkemesi Ülek ve Hrant Dink aleyhine eski TCK'nın 159.Maddesinden (yeni TCK 301. Maddesi) açtığı dava 28 Nisan 2005'te görülmeye başlandı. Şehmus Ülek konuşmasında Türkiye Cumhuriyetinin ulus-devlet kurma projesinin özellikle ülkenin güneydoğusunu etkilediğinden; Hrant Dink ise Türk kimliğine dair resmi görüşle ilgili kişisel algılamasından söz etmişti.³ **f. RAGIP ZARAKOLU DAVASI:**

Mayıs 2005'te Beyoğlu 2. Asliye Ceza Mahkemesinde yayıncı Ragıp Zarakolu aleyhine, Dara Zakayan'ın kitabının Türkçe çevirisini (*Bir Ermeni Doktorun Yaşadıkları: Garabet Haçeryan'ın İzmir Güncesi*; İstanbul: Belge 2005) basmaktan dolayı açılan dava görülmeye başlandı. Ragıp Zarakolu, "Türklüğü ve güvenlik güçlerini aşağıladığı" gerekçesiyle TCK'nın 159. Maddesinden, ardından da TCY 301. Maddeden yargılanıyor. Aleyhinde bir başka dava da George Jerjian'ın yazdığı kitabın Türkçesini (*Gerçek Bizi Özgür Kılacak*; İstanbul: Belge 2004) bastığı için

² Detay için bk. Fikret İlkiz, www.bianet.org/2005/12/19/71792.htm

³ web.amnesty.org/library/Index/ENGEUR440352005?open&of=ENG-2EU

açıldı. Bu dava da “devlet ve cumhuriyete hakaretten” TCK 159 (daha sonra 301’e çevrildi) uyarınca açıldı. **g. MURAT PABUÇ DAVASI:** Murat Pabuç malulen emekli bir teğmen. Türk ordusunda görev yaptığı sırada Ağustos 1999 depremine ve ardından yaşandığı iddia ettiği kurumsal yolsuzluklara tanık oldu. Askeri görevleriyle ilgili yaşadığı düş kırıklığı ve askerlerin sıradan insanlardan yabancılaştığını düşünerek emirlere itaat etmemeye başladı. Sonunda psikiyatrik tedavi görmeye başladı. Haziran 2005’te **Boyalı Bank Nöbetini Terk Etmek** adlı kitabını yayınladı. Orduda yaşadıklarını ancak böyle ifade edebildiğine inanıyor. Sonuç olarak “orduyu alenen aşağıladığı” gerekçesiyle 301.Maddeden yargılanıyor. **h. BĞROL DURU DAVASI:**

Birol Duru gazeteci. Güvenlik güçlerinin Bingöl ve Tunceli’de ormanları yaktığına dair İHD’nin yaptığı açıklamayı Dicle Haber Ajansı’nda yayınladığı için 17 Kasım 2005’te 301.Madde uyarınca “güvenlik güçlerini aşağılama” ile suçlandı. İHD Bingöl Şubesi başkanı Rıdvan Kızgın da basın açıklamasının içeriği nedeniyle bir başka yasayı ihlal etmekle suçlanıyor. Rıdvan Kızgın aleyhine 2001’den beri 47 dava açıldı. Türkiye ve Avrasya’daki insan hakları savunucularıyla ilgili yürüttüğü kampanya bağlamında Kızgın’la ilgili bir web eylemi yürütmektedir: [http:// web. amnesty. org/ pages/ tur-161105-action-eng](http://web.amnesty.org/pages/tur-161105-action-eng).

Yukarıda anlatılan davaların yaygınlığı ve sıklığının 301.Maddenin ifade özgürlüğüne karşı bir tehdit oluşturduğuna inanmakta ve kaldırılması için çağrıda bulunmaktadır. “Resmi tarihe” ya da hakim ideolojiye ters düşen görüşlerini ifade eden insan hakları aktivistleri, yazarlar, yayıncılar -asında herkes- kendilerini yargı önünde bulabilir. Bu davaların hapis cezası yerine daha çok para cezası ya da beraatle sonuçlanması veya suçlamaların düşürülmesi teselli edici sayılamaz. Bu hukuki sürecin başlatılması muhalif sesleri susturmaya çalışmanın bir yoludur ve derhal bu konuyla ilgilenilmelidir. 301.Maddenin Türkiye’nin uluslararası yasal yükümlülüklerine aykırılık teşkil ettiğini düşünmektedir.⁴ **5. TCK. 301. MADDE ÜZERİNDEN BATI SĞVGL TOPLUM KURULUĞLARININ TÜRKİYE ALEYHİNE YAYIN YAPMASI:**

Türkiye, Avrupa’da “yarı özgür” olan tek ülke olarak tanıtılmaktadır. Dünyada insan hakları uygulamalarını izleyen “Özgürlükler Evi” (**Freedom House**) adlı sivil toplum örgütü, 89 ülkeyi “özgür”, 58 ülkeyi “kısmen özgür” ve 45 ülkeyi “özgür değil” şeklinde sıralamıştır.⁵ **6. SĞVGL TOPLUM KURULUĞLARINA DÜĞEN GÖREV:**

Türkiye’deki sorun, sadece Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 10. maddesinin iç hukuka yasalara aktarılmasında ibaret değildir. Asıl sorun, zihniyet

⁴ TCK 301. (ve TCK. 305 ve 216.) maddeden açılan davalardan biri de Prof. Dr. İ. Kaboğlu ve Prof. Dr. B. Oran’a karşı açıldı. Fransız Liberation’a göre, çoğu Fransız 750 Avrupa’lı profesör, Prof. Kaboğlu ve Prof. Oran’a destek bildirisini imzaladı; bk. www.301hayir.net ⁵ Bk. Turkey: Article 301 is a threat to freedom of expression and must be repealed [now!http://web.amnesty.org/library/Index/ENGEUR440352005?open&of=ENG-2EU](http://web.amnesty.org/library/Index/ENGEUR440352005?open&of=ENG-2EU)

olarak, ifade özgürlüğünün başta politikacılar, yargıçlar ve savcılar tarafından uygulanabilir hale dönüştürülebilmesidir. Bu da, resmi görüşlere karşılık, herkesin sarsan, şok eden ve Türkiye'de belli bir kesimin hoşlanmadığı biçimde yapılan açıklamalara, yazılara, eleştirilere kısacası ifade özgürlüğüne inanmaya bağlıdır.

Dördüncü kuvvet sayılan MEDYA ve beşinci kuvvet sayılan NGO'lara, reformların uygulanmasında görev düşmektedir.

7. SONUÇ;

a. Bu madde şimdiki haliyle **iyidir** görüşü: Bu görüş kabul edildiğinde savcılar ve mahkemeler, maddeyi kendine göre sübjektif olarak yorumlayabilir. Bu durumda yargı itibar kaybedebilir ve ayrıca dünyada Türkiye'nin itibarı azalabilecektir.

b. Bu madde şimdiki haliyle **kötüdür**, tamamen kaldırılmalıdır görüşü: Maddenin tamamen kaldırılması halinde bazı kötü davranışlar yaptırımsız kalacak, bu da adaletsizlik ve haksızlığa meydan verecektir.

c. Bu madde **değiştirilmelidir görüşü: Kanımızca, doğru görüş budur.** Türk hukuk sisteminin en önemli sorunu yorum problemidir. Aşağılama kavramı yerine daha somut hukuki bir kavram getirilmelidir. Ayrıca "eleştiri amacıyla düşünce açıklama"nın ne anlama geldiği (4. fıkra) açıkça belirtilmelidir. Eski kanunda olduğu gibi Türkiye'de uygulama birliğinin sağlanması için ancak Adalet Bakanının izni şartıyla davaların açılacağı şartı yeniden getirilmelidir. AB'e uyum sürecinde yapılan reformların geleceği, açılan davaların % **60'ının beraatla** sonuçlandığı ülkemizde yargı birliği açısından savcılara değil, Adalet Bakanına -veya Bakanlığına- bırakılmalıdır.

Prof. Dr. Hasan T. Fendoğlu

Alıntı (İktibas) Konusunda Açıklamalar

Bu çalışmadan yapılacak alıntılarda (İktibaslarda) 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesinde öngörülen şu şartlara uyulmalıdır: **(1)** İktibas, bir eserin "bazı cümle ve fıkralarının" bir başka esere alınmasıyla sınırlı olmalıdır (m.35/1). **(2)** İktibas, maksadın haklı göstereceği bir nispet dâhilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadıyla yapılmalıdır (m.35/3). **(3)** İktibas, belli olacak şekilde yapılmalıdır (m.35/5) [Bilimsel yazma kurallarına göre, aynen İktibasların tırnak içinde verilmesi ve İktibasın üç satırdan uzun olması durumunda İktibas edilen satırların girintili paragraf olarak dizilmesi gerekmektedir]. **(4)** İktibas ister aynen, ister mealen olsun, eserin ve eser sahibinin adı belirtilerek İktibasın kaynağı gösterilmelidir (m.35/5). **(5)** İktibas edilen kısmın alındığı yer belirtilmelidir (m.35/5).

Ayrıca Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun 18 Şubat 1981 tarih ve E.1980/1, K.1981/2 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararına göre kararına göre, "İktibas hususunda kullanılan eser sahibinin ve eserinin adı belirtilse bile eser sahibi, haksız rekabet hükümlerine dayanarak Borçlar Kanununun 49. maddesindeki koşulların gerçekleşmesi halinde manevi tazminat isteyebilir". Bu sayfaya izin almadan link verilebilir. Ancak, bu web sayfası, önceden izin alınmaksızın ne suretle olursa olsun, kopyalanamaz, çoğaltılamaz, tekrar yayınlanamaz, dağıtılamaz, başka internet sitelerine metin olarak konulamaz.

Yukarıdaki şartlara uygun olarak alıntı yapılırken bu çalışmaya şu şekilde atıf yapılması önerilir:

Fendoğlu , Hasan Tahsin , "TÜRK CEZA KANUNUNUN 301. MADDESİNİN ANALİZİ VE DEĞİŞİKLİK TEKLİFİ" (2006)
<http://www.hasantahsinfendoglu.com>